

Stilstaan heeft betekenis

Lerend evalueren in de context van het primair onderwijs
Tijd voor Toekomst, KC Uilenburcht Beerta

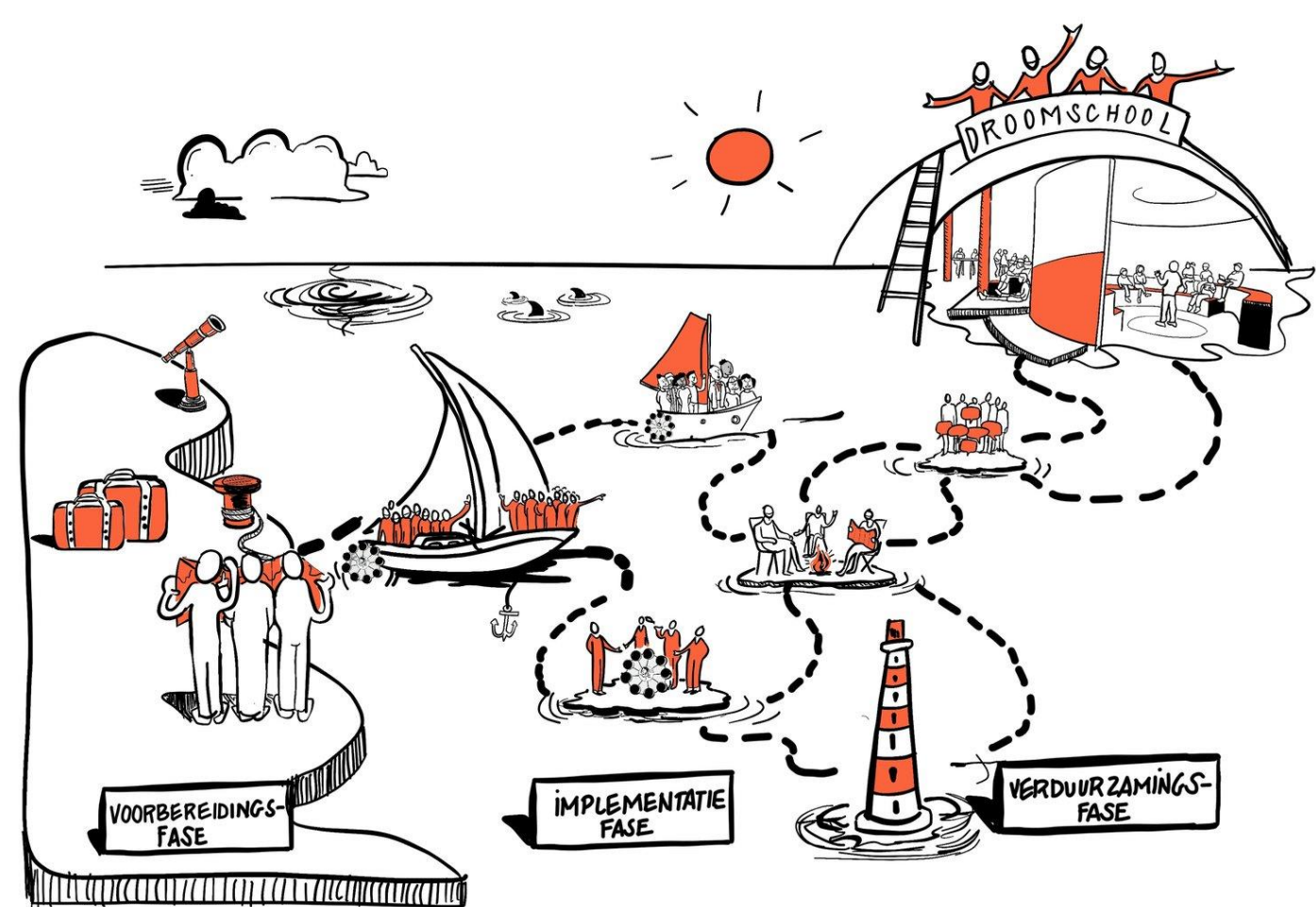

De impact van lerende evaluatie middels de "tijdlijnmethode" op het innovatieproces van KC de Uilenburcht in de verrijkte schooldag van Tijd voor Toekomst.

Context

Tijd voor Toekomst komt voort uit het Nationaal Programma Groningen en investeert in de jeugd van de provincie Groningen. In dit programma is het de ambitie om de kanselijkheid te vergroten en de horizon van kinderen te verbreden. Het wil bereiken dat kinderen dezelfde kansen krijgen, welke achtergrond ze ook hebben en waar ze ook wonen. Dat ze bewust en bekwaam worden. Bewust van hun omgeving, van zichzelf en van de kansen die ze hebben voor hun toekomst. Dat ze hun talenten kunnen ontwikkelen. Zich kunnen ontplooiën. Dat hun dromen uitkomen. En dat ze kunnen worden wie ze willen zijn.

Het programma Tijd voor Toekomst biedt basisscholen de mogelijkheid een verrijkte schooldag aan te bieden en worden hier gedurende 2.5 jaar in ondersteunt door professionals als een coalitieondersteuner, schoolcoördinator en innovatiebegeleider. Er wordt toegewerkt naar een structurele verrijkte schooldag waarin kwalitatief (lokaal) aanbod wordt geleverd en er verbinding is met het regulier onderwijsaanbod. In de verrijkte schooldag is er sprake van 40 weken lang, 6 uur per week extra lestijd (onderwijstijdverlenging- verrijking).

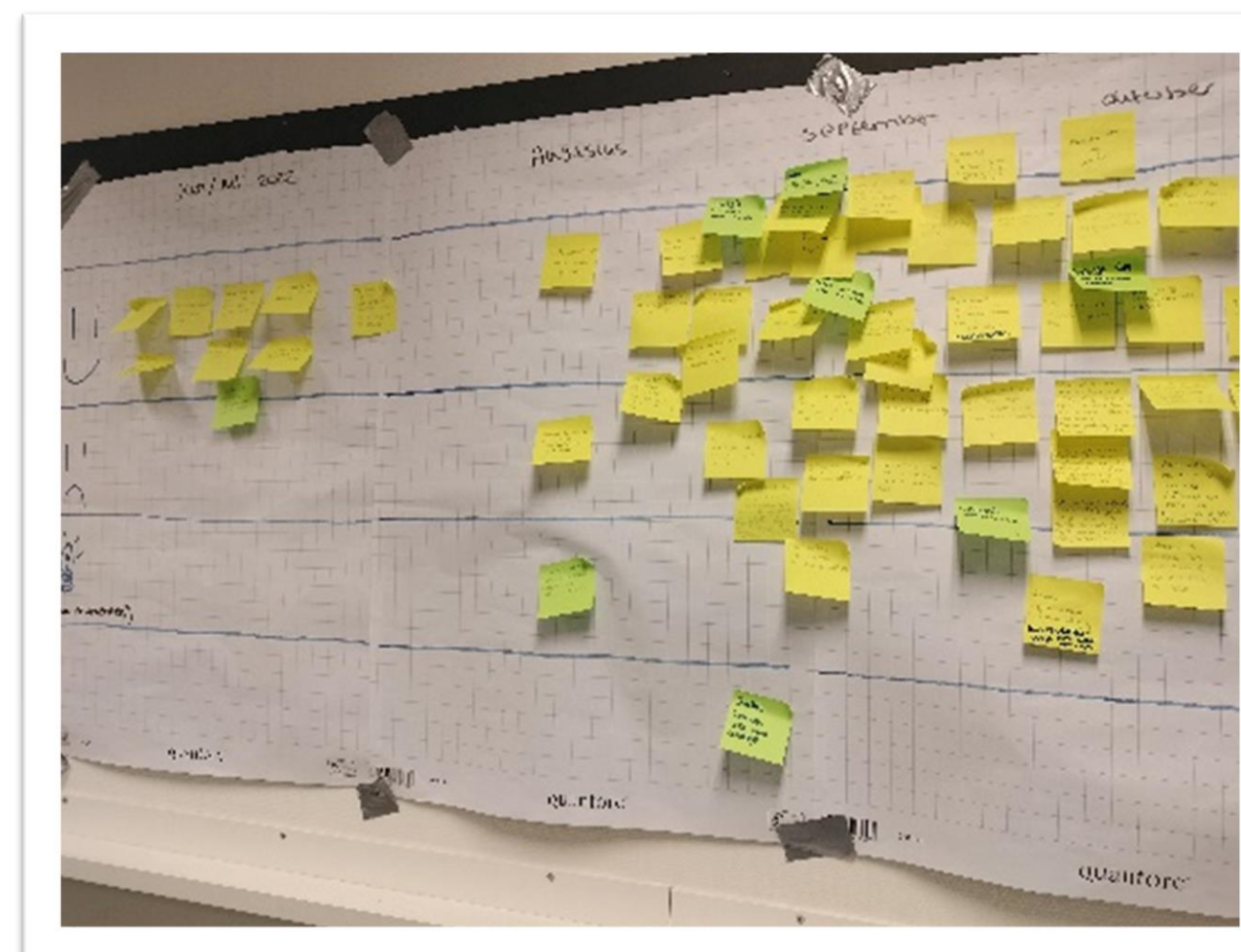
Lerende evaluatie leidt tot impact

Veelal worden projecten achteraf geëvalueerd maar bij Tijd voor Toekomst zijn we missiegericht en leren we ook van het proces en niet alleen van de uitkomst. Daarom evalueren we tussentijds middels een tijdlijnmethode. Na afloop van een pilot (2, 6 of 8 weken durende periode waarin de verrijkte schooldagen plaatsvonden) wordt er een tijdlijnevaluatie uitgevoerd. De methode legt de geschiedenis van een bepaalde periode bloot, gezien door de ogen van de betrokkenen. De betrokkenen zijn directie, leerkrachten, ouders en de gemeente Oldambt. Het geeft weer wat de betekenisvolle momenten en minder betekenisvolle momenten in de afgelopen periode waren. Oftewel het geeft inzicht in wat werkt, wat niet, hoe en waarom je verder gaat. Dit alles gebeurt met het collectief. De school is eigenaar van het Tijd voor Toekomst-innovatieproces en de innovatiebegeleider/onderzoeker faciliteert de tijdlijnevaluatie en monitort het proces. Door als collectief met alle betrokkenen aan de tijdlijnevaluatie deel te nemen, wordt het grote, bredere perspectief niet uit het oog verloren. Maar hoe werkt dit dan, een tijdlijnevaluatie in de context van het primair onderwijs? Wat waren in de ogen van de innovatiebegeleider de do's en don't's in deze context? Lees verder bij de geleerde lessen.

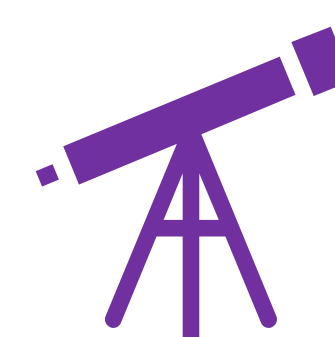
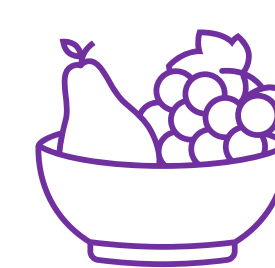
Door lerend te evalueren met alle betrokkenen rondom de verrijkte schooldag en met onderzoek willen we impact creëren en een blauwdruk neerleggen om Tijd voor Toekomst makkelijker op meer scholen uit te rollen. Zodat leerkrachten, leerlingen en de regio met veel plezier invulling geven aan extra lestijd en we de kansen van kinderen zien vergroten en ze nieuwe dingen zien ontdekken. Voor KC de Uilenburcht worden de werkzame principes van de verrijkte schooldag langzamerhand zichtbaar.

Geleerde lessen

- **Ga niet voorbij aan de individuele perspectieven.** Het is gemakkelijk om terug te vallen in het oude patroon van vergaderen en evalueren zoals in deze context gemeengoed is. Maar dit zorgt niet voor collectieve validatie van het proces. Neem de tijd om ieders perspectief op te halen.
- Houd rekening met de betrokkenen uit de context. **Spreek in hun taal (het liefst Gronings) en gebruik in bewoordingen de missie, visie en doelen van de school** (bv. growth mindset). **Probeer nieuwe/andere methoden te vervlechten in het voor de betrokkenen bekend terrein.**
- Moment en tijdstip voor een tijdlijnevaluatie is allesbepalend. **Een tijdlijnevaluatie plannen op een donderdagmiddag van 15.30 – 17.00 uur in deze context is geen aanrader.** Kies als het kan voor een moment op een teamdag of margedag dan is er meer focus.
- **Sluit aan bij het tempo en de kracht van de betrokkenen en laat tegelijkertijd de waarde van stilstaan en achteruit kijken zien.** De betrokkenen uit deze context staan van nature minder stil maar worden, vaak door de "waan van de dag" en "de plicht roept", gedwongen snel concreet te worden en stappen te zetten. Hier zit ook vaak de energie dus ga hier niet aan voorbij maar benut de kracht en laat de waarde zien van het bewust stilstaan, terugblikken alvorens je verder kan denken en ontwikkelen. Dit is iets waar de tijd voor moet worden genomen.
- **Een tijdlijnmethode helpt in het gezamenlijk als collectief optrekken, het creëert saamhorigheid en motiveert.**
- **Door de tijdlijnmethode aan te passen op wat er op dat moment nodig is vanuit de betrokkenen uit de context zijn er nieuwe variaties op de tijdlijnmethodiek ontwikkeld.** Tijdens een tijdlijnevaluatie was er in de groep weerstand en kritiek en op zo'n moment leende de tijdlijnmethodiek zich er niet voor om dit op tafel te leggen. Er was een andere vorm nodig. De variaties op de tijdlijnmethode zijn waardevol voor de innovatiebegeleider/onderzoeker/facilitator.

"Als je voor een dubbeltje geboren bent word je nooit een kwartje, maar laten wij ervoor zorgen dat ze in ieder geval 15 cent worden en liefst nog meer".

"In ons werk evalueren we weleens maar niet zo uitgebreid als bij de tijdlijnevaluatie. We denderen het liefst zo snel mogelijk door. Tak, tak, tak en niet te lang stilstaan. We moeten wennen aan deze nieuwe manier".

